

NYÍLT LEVÉLBEŊ TILTAKOZNAK A KULTURÁLIS ÉLET KÉPVISELŐI A MEGYESZÉKHELY POLGÁRMESTERÉNEK MŰEMLÉKROMBOLÓ TERVE ELLEN

Szecessziós épületet bontanának le Besztercén

A földdel tenné egyenlővé a város kevés szecessziós műemlékének egyikét Beszterce polgármestere, hogy parkolóhelyeket hozzon létre az épület helyén. A sokakat megdöbbentő terv ellen nyílt levélben tiltakoznak a kulturális élet képviselői.

» PAP MELINDA

Közvetlenül a bukaresti művelődési minisztériumban tárgyalna a héten Ioan Turc, Beszterce polgármestere az egykori Omnia (később Augustus 23.) mozi átvételéről. A tavaly szeptemberben mandátumot szerzett nemzeti liberális párti (PNL) előljáró ugyanis önkormányzati tulajdonba szeretné venni a román filmvállalat (RADEF) tulajdonában lévő épületet. A városvezetés azonban nem megmenteni akarja a több mint száz éves, az utóbbi időszakban leromlott állapotba került ingatlant, hanem lebontani. Ioan Turc polgármester parkolóhelyeket létesítene az ingatlan helyén.

Helyi sajtóbeszámolók szerint a polgármester múlt héten, az északnyugati regionális fejlesztési ügynökség képviselőivel közösen járta be a megyeszékhely azon részeit, ahol európai uniós alapokból történő fejlesztéseket tervez, ezek egyike az egykori Omnia mozi térsége. A még mindig a RADEF tulajdonában lévő filmszínházban ugyanis 1990 után rövid ideig bingószalon működött, azóta elhagyatottan áll, leromlott az állapota. Ioan Turc a Bistrița Express televíziós műsorban úgy nyilatkozott: még a héten Bukarestbe utazik, hogy a művelődési minisztériumban tárgyaljon az ingatlan önkormányzati tulajdonba vételéről, hogy aztán elrendelhesse a lebontását.

» **Az Omnia mozi épülete amiatt is értékes, mivel az egykori száz városban főleg középkori, reneszánsz és klasszicista stílusban készült épületek állnak, szecessziós stílusban csupán egy-két ingatlan épült.**

» **„Tragédia lenne”**

A polgármester terve nem nyerte el a művelődési élet képviselőinek tetszését, többen közülük nyílt levélben tiltakoztak az értékes ingatlan megsemmisítése ellen. A város épített öröksége fölött örködő Petrus Italus Trust civil szervezet kezdeményezésére kelt tiltakozó levelet a helyi és erdélyi tudományos és művészeti élet számos ismert személyisége írta alá, többek között Radu Afrim rendező, akinek új filmje nemrég nyerte el a berlini filmfesztivál nagydíját. Ebben rámutatnak: míg a nagyobb erdélyi városok – például Nagyvárad és Kolozsvár – önkormányzata a szecessziós épített örökség megmentésén fáradozik, Besztercén ennek ledózerolását tervezik.

Holott az Omnia mozi épülete amiatt is értékes, mivel az egykori száz városban főleg középkori, reneszánsz és klasszicista stílusban készült épületek állnak, szecessziós stílusban csupán egy-két ingat-

lan épült. Egyik a moziépület, mely igazi „építészeti kincs”, száz éve a modernitást jelképezte a városban, nem is csoda, hogy 1913-ban képeslap is készült róla, melyet három nyelven – németül, magyarul és románul – feliratoztak. Restaurálva, megfelelő rendeltetéssel a város egyik referenciapontja lehetne – mutatnak rá levelükben a tiltakozók, akik szerint a városvezetés nemcsak a parkolóépítésre, de az értékes ingatlan felújítására is le tudna hívni uniós forrásokat. „Tragédia lenne, ha Beszterce megérné az épület lebontását csak azért, hogy helyet csináljanak egy emeletes parkolóháznak” – írták levelükben a terv ellenzői. A 30 aláíró rámutat: a városvezetésnek az kellene legyen a fő célja, hogy helyreállítsa Beszterce belvárosát, ahogy azt a nagyváradi városvezetés teszi. Ezért arra kéri, mondjon le az épület lebontásának tervéről, és elemezze ki az ingatlan restaurálásának lehetőségét.

» **A földdel tesszük egyenlővé”**

Az egykori Omnia mozi átvételének terve nem új keletű, a város korábbi előljárója, Ovidiu Crețu is meglebegtette. A szociáldemokrata párti (PSD) polgármester 2008-ban szerette volna átvenni az egykori moziépületet a RADEF-től, ám nem járt sikerrel. A volt előljáró azonban nem parkolóházat, hanem kulturális központot épített volna a helyére. Mindkét politikus az ingatlan leromlott állapotával indokolta a lebontást, beszámolóik szerint strukturális problémákat is észleltek, bent több falat is alá kellett támasztani. Az átvételére vonatkozó határozatot még 2008-ban jóváhagyta a helyi tanács, amikor a mozitörvény erre lehetőséget teremtett, és filmszínházként történő működtetését az is lehetővé tette. A városban egyébként a megyei önkormányzat tulajdonában lévő Dacia moziban lehet filmet nézni, a Tineretului mozi épületét ugyanis visszaigényelték.

Ioan Turc jelenlegi polgármester különben épp a besztercei városközpont „megújulásával” indokolja az egykori mozi lebontásának szükségességét, ugyanis kiszorítaná a gépkocsiforgalmat a főtérrel, és az autóknak az Omnia közelében lévő parkoló bővítésével teremtene állomáshelyet. „Ha megoldjuk a tulajdonjogi problémát, az épület a polgármesteri hivatalé lesz, és a földdel tesszük egyenlővé, lebontjuk. A melléképületek beomlottak, a főépület állaga is leromlott” – magyarázta a műsorban Turc. Az előljáró bízik benne, hogy tervéhez sikerül megszereznie a műemlékvédelmi hatóságok engedélyét. Beszterce értékes, százok által épített belvárosára utalva elmondta, számos európai városban látott már olyat, hogy a modern parkolók a középkori várfal vagy barokk épületek tövébe épültek.

Már csak emlék? Az egykori besztercei Omnia mozi egy 1913-ban készült képeslapon

KEPESLAPOKRÓDIPRESS.COM

Tájékoztató kampány indult a kéregetés visszaszorítására Marosvásárhelyen

» SIMON VIRÁG

A koldulás bűncselekmény, ne adjon pénzt a kéregető gyermekeknek – ilyen és ehhez hasonló feliratú plakátok kiragasztásával elkezdődött tegnap Marosvásárhelyen az a tájékoztató kampány, amelynek fő célja az utcai kéregetés visszaszorítása. Az egy hónapig tartó akciót a városháza szociális igazgatósága kezdeményezte a helyi és megyei rendőrséggel, valamint a gyermekjogvédelmi igazgatósággal közösen. A kampány háttérében egyrészt az áll, hogy Marosvásárhelyen többtucatnyi kolduló gyermeket szinte név szerint ismer a helyi rendőrség, hiszen rendszeresen igazoltatják az utcán kéregető kiskorúakat, és beviszik a gyermekjogvédelem által fenntartott sürgősségi központba. Raul Mătiș, a helyi rendőrség parancsnoka lapunknak

» **„Fontos, hogy mindnyájan megértsük, azzal nem segítünk a gyerekeknek, hogy pénzt adunk nekik. Csak azt érzük el, hogy jövedelemforrásként tekintenek rájuk.”**

elmondta, az elmúlt időszakban főként a város központjában, a buszmegállók környékén figyeltek meg több kolduló kiskorút, de sokan kéregetnek a nagyáruházaknál és útkereszteződésükben is. A hatóság munkatársai rendszeresen beviszik őket a sürgősségi központba, ahol kiderítik, kik a kéregető gyermek szülei, majd az esetek többségében átadják a jelentkező családtagoknak. A koldulásért a szülőket büntetik meg 100–500 lej közötti bírsággal. Ha törlesztik a büntetést 14 napon belül, akkor 50 lej kell fizetniük. Viszont ez az összeg nem riasztja el őket attól, hogy másnap vagy harmadnap visszaküldjék gyerekeiket az utcára.

Andreia Moraru, a városháza szakigazgatóságának ideiglenes vezetője lapunknak kifejtette, a kampány keretében kétnyelvű plakátokat helyeznek ki az üzletekbe, szóróla-

pokat osztogatnak a parkolóknak, buszmegállókban és személyesen is arra biztatják az embereket, hogy ne adjanak pénzt a kolduló gyerekeknek. „Fontos, hogy mindnyájan megértsük, azzal nem segítünk a gyerekeknek, hogy pénzt adunk nekik. Csak azt érzük el, hogy jövedelemforrásként tekintenek rájuk, és továbbra sem engedik óvodába, iskolába őket, hanem kiküldik a nagyáruházak parkolóiba, buszmegállókba, a városközpontba, és kéregetésre kényszerítik őket” – mutatott rá az igazgató.

Maros megyében egyébként volt már példa arra, hogy a gyerekeiket folyamatosan koldulásra kényszerítő szülőktől végleg elvették a kiskorúakat és megfosztották őket szülői joguktól. Több esetben az elhanyagolt, pénzkeresésre kényszerített kiskorúakat ideiglenesen

elvették a szülőktől, megfosztva ezzel a felnőtteket attól a jövedelemtől is, amelyet a gyerek után kaptak. Miklea Hajnal Katalin, a gyermekjogvédelmi igazgatóság vezetője elmondta, azokban az esetekben, amikor a szülők bizonyítottan, a kirótt büntetések és figyelmeztetések ellenére koldulni küldik gyerekeiket, a hatóság közbelép, és kiemeli a családból a kiskorút. Legtöbb esetben bírósági döntéssel ideiglenesen felfüggesztik a szülői jogokat, és a gyerekeket családi típusú házba helyezik.

Marosvásárhelyen több telefonszámon lehet jelteni, ha kolduló gyermeket látunk: a helyi rendőrség diszpécserszolgálatánál a 0265-250760-s, a gyermekjogvédelem segélyvonalán a 0800-800883-as vagy a városháza szociális igazgatóságán a 0365-430859-es telefonszámon.